

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI

A

2022 YAZ OKULU - A

1. XVI. yüzyılda derlenip tertip edilen nazire mecmuaları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Nazire mecmualarının Osmanlı şiirinin yerli bir havaya bürünmesinde etkisi vardır.
- B) Nazire mecmuaları biyografi tarihinin de ilk örnekleri arasında sayılır.
- C) Nazire mecmuaları merkezle kenar arasında söze dayalı bağların kurulmasında işlevseldir.
- D) XVI. yüzyılda ilk nazire mecmuasını Edirneli Nazmî düzenlemiştir.
- E) Nazire mecmuaları Osmanlı şairleri arasındaki etkileşimi yansıtan eserlerdir.

2. Divan şiiri geleneği içinde kültür ve eğitim seviyesi yüksek çevrelerin dışında divan estetiğine uygun şiirler söyleyen ümmi şairler de yetişmiştir. Aşağıdakilerden hangisi bu kategoride adı anılan şairlerden biri değildir?

- A) Nihâlî
- B) Meşrebî
- C) Bidarî
- D) Enverî
- E) Cemilî

3. Allah aşkını konu edinen, Allah'a övgü ve yakarış için yazılan şiirlere Gülşeniler ne ad verirlerdi?

- A) Deyiş
- B) Nefes
- C) Tapuğ
- D) İlahi
- E) Ayin

4. Bu demi hoş gör ey cân Hakk'a şükr it
Bu fikrin terkin it var özge fikr it

Yukarıdaki beyitin aruz kalıbı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Me'ûlün fâ'ilün fe'ûlün
- B) Fe'ûlün fe'ûlün failat'ün
- C) Me'ûlü mefâ'ilün fe'ûlün
- D) Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
- E) Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

5. Şah İsmail'in şiir diliyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Şiirlerine Doğu Türkçesinin ses ve söz varlığından bazı unsurlar yansımıştır.
- B) Arı ve duru Türkiye Türkçesiyle şiirler söylemiştir.
- C) Benzetme edatı olarak tek/teki sözcüklerini kullanmıştır.
- D) Yön/taf anlamında "sayru" sözcüğü kullanmıştır.
- E) Şiirlerinde Osmanlı Türkçesinden farklı, Azeri Türkçesine özgü kullanımlara yer vermiştir.

6. Modern Türk şairlerince Bakî'nin sıklıkla birlikte anıldığı divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
- B) Fuzulî
- C) Nailî
- D) Şeyhülislam Yahya
- E) Necatî Bey

7. Fuzulî'nin biyografisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İlk kasidesini Akkoyunlu Elvend Bey'e sunmuştur.
- B) Beng ü Bade adlı mesnevisini Şah İsamî'le takdim etmiştir.
- C) İlk kasidesini Şah İsmail'e sunmuştur.
- D) Kanuni Sultan Süleyman'a kasideler yazmıştır.
- E) Bağdat valisi İbrahim Han Musullu'ya kaside yazmıştır.

8. Kangı bütdür bilmezem imânımı gâret kılan
Sende imân yok ki sen aldun diyem imânımı

Yukarıdaki beyitte Fuzulî'nin sevgilinin dolaylı biçimde yakındığı özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzelliği
- B) Suskunluğu
- C) Vefasızlığı
- D) Sevgisizliği
- E) Merhametsizliği

9. Anberîn kâküline sünbüli benzetdügimi
İşidüp ol sanemün zülfi perîşân olmuş

Hasret-i la'lün ile cân virür Emrî sanemâ
Gözleri kan akıdur üstine giryân olmuş

Yukarıdaki beyitlerin ikisinde de ortak kullanılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstiare
- B) Telmih
- C) Tecrit
- D) İrsal-i mesel
- E) Tezat

10. XVII. yüzyılın ünlü biyografi yazarı ve hamse şairi
-----, babasının otuzun üzerinde eser kaleme
aldığını belirtir. Nevî'nin özellikle çeşitli bilim
dallarından söz eden ansiklopedi niteliğindeki
----- adlı eseri ilgi görmüş, çok okunmuştur.

**Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerleri
aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru
şekilde tamamlar?**

- A) Atayî - Keşfü'z-Zünûn
- B) Kâtip Çelebi - Keşfü'z-Zünûn
- C) Bekayî - Netayicü'l-Fünûn
- D) Atayî - Netayicü'l-Fünûn
- E) Âşık Çelebi - Şakayıkü'n-Numaniye

11. Emrî ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi
yanlıştır?

- A) Divan şiiri geleneği içinde daha çok
muamma şairi olarak tanınmıştır.
- B) Şiirini ustaca kuran şairlerdendir.
- C) Çağdaşlarınca şiirleri kapalı bulunmuştur.
- D) Gazellerinde söyleyiş mükemmelliği
üzerinde yoğunlaşmıştır.
- E) Şiirin hüner tarafına yönelmiştir.

12. Şair, tarihçi ve devlet adamı olarak
tanınan, 1541'de Gelibolu'da doğan ve ilk
mahlası Çeşmî olan divan şairi
aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lamiî Çelebi
- B) Mustafa Âlî
- C) Emir Ahmed Buharî
- D) Ruhî-i Bağdâdî
- E) Hayalî

13. Bağdatlı Ruhî, 1585 yılında Bağdat'a defterdar
olarak tayin edilen ----- ile tanışmış ve ona bir
kaside sunmuştur. Ömrünün son yıllarını
geçirdiği Şam'da oraya kadı olarak tayin edilen
rubai ustası ----- ile iki yıl birlikte çalışmıştır.

**Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerleri
aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru
şekilde tamamlar?**

- A) Edirneli Nazmi - Azmizade Halefî
- B) Gelibolulu Mustafa Âlî - Ömer Hayyam
- C) Gelibolulu Mustafa Âlî - Azmizade Halefî
- D) Gelibolulu Mustafa Âlî - Kara Fazlî
- E) Bağdatlı Ahdî - Azmizade Halefî

14. Anlatılan aşk hikâyesinin kahramanları
arasında Nesim, Gülşen, Servi, Hazan Şah,
Şita Şah ve Nevruz Şah gibi alegorik şahıslar
bulunan mesnevi aşağıdakilerden
hangisidir?

- A) Varka ve Gülşah
- B) Vamık u Azra
- C) Şem ü Pervane
- D) Şah u Geda
- E) Gül ü Bülbül

15. İnsanın, aşk uğruna maddi varlığından
vazgeçmesinin, tasavvuf şiirinde ise
Tanrı'nın varlığında yokluğa erişmenin
simgesi olan şem (mum) ile pervane
(kelebek) hikâyesinin kitap düzeyinde ilk kez
Fars şiirinde işleyen isim aşağıdakilerden
hangisidir?

- A) Lamiî Çelebi
- B) Ehli-i Şirazi
- C) Zâtî
- D) Kara Fazlî
- E) Muidî

16. XVI. yüzyıl şairlerinden Cinanî,
"Riyazü'l-Cinan" adlı mesnevisini yazarken
aşağıdaki eserlerin hangisinden
esinlenmiştir?

- A) Pendname
- B) İlahiname
- C) Mantıku't-Tayr
- D) Nakş-ı Hayal
- E) Gül-i Sad-Berg

17. -----, Bursalı Celîlî'nin konu bakımından orijinal özellikler gösteren bir mesnevisidir. Aruzun "fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün" kalıbıyla yazılmış 87 beyitlik küçük bir eseridir. Altın, gümüş, mihenk arasında geçen bir hikâyeyi konu edinir. Şair burada kendi hâlini anlatmış, değerinin bilinmediğini sembollere yüklediği anlamlar üzerinden anlatmaya çalışmıştır.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) İşretname
- B) Surname
- C) Sakîname
- D) Hecrname
- E) Mehekname

18. Aşağıdakilerden hangisi fetva metinlerinde kadınlar için kullanılan sanal adlar arasında yer alır?

- A) Zeynep ve Hind
- B) Fatma ve Hatun
- C) Kadın ve Ayşe
- D) Tuti ve Amr
- E) Amr ve Zeynep

19. Süruri'nin "Bahrü'l-Maarif" isimli eseri aşağıdaki nesir üsluplarından hangisinin özelliklerini yansıtmaktadır?

- A) Resmi üslup
- B) İlmî üslup
- C) Folklorik üslup
- D) Estetik üslup
- E) Tasavvufî üslup

20. - Tacü't-Tevârih
- Künhü'l-Ahbâr
- Siyer-i Enbiya-yı İzam
- Ahval-i Hulefa-yı Kiram
- Menakıb-i Selatin-i Âl-i Osman

Yukarıdaki eserlerin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tezkire
- B) Siyer
- C) Tarih
- D) Münşeât
- E) Menkıbe

2022 YAZ OKULU - A

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI																			
A Grubu Cevap Anahtarı																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	A	C	E	B	A	C	E	A	D	D	B	C	E	B	D	E	A	B	C